

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Mladá Boleslav, Václavkova 1082

Václavkova 1082, 293 01 Mladá Boleslav

Identifikátor školy: 600 049 248

Termín konání inspekce: 17. – 23. březen 2005

Čj.:	c6-1023/05-2031
Signatura:	oc4cy114

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Mladá Boleslav, Václavkova 1082 je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Zřizovatelem školy je Statutární město Mladá Boleslav, Komenského náměstí 61, 293 49 Mladá Boleslav. V souladu s *Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* čj. 18 400/03-21 ze dne 25. srpna 2003 škola sdružuje základní školu s kapacitou 870 žáků a školní družinu s kapacitou 140 žáků. V době konání inspekce se v 32 třídách učilo celkem 757 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole ve skupině předmětů český jazyk a matematika na druhém stupni základní školy, cizí jazyky, prvouka, přírodověda, přírodopis a tělesná výchova ve sportovních třídách se zaměřením na kopanou, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce
- Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole ve výše uvedených předmětech, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školních letech 2003/2004 a 2004/2005 ke dni inspekce

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve sledovaných předmětech vyučuje celkem 45 pedagogů. *Českému jazyku* učí ve třídách druhého stupně šest vyučujících, u kterých bylo hospitováno ve všech ročnících v osmnácti vyučovacích hodinách. Odbornou kvalifikaci pro vyučování na prvním stupni základní školy má jedna vyučující, ostatní mají odbornou kvalifikaci pro druhý stupeň, z toho čtyři s aprobačí český jazyk a jedna bez aprobače. Skladba úvazků odpovídá jejich erudici a délce pedagogické praxe. *Matematiku* na druhém stupni vyučují čtyři učitelé, všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Velikou skupinu (celkem 14 učitelů) tvoří učitelé *cizích jazyků*. Personální situace anglického a německého jazyka je špatná, sedm vyučujících si třemi hodinami doplňuje úvazek. Výuka tak postrádá koncepčnost, systematičnost, možnost srovnání a lepší koordinaci. Personální zabezpečení výuky *přírodovědných předmětů* je vynikající. Na vzdělávání žáků v uvedené skupině předmětů participuje 18 pedagogů, z toho 17 odborně kvalifikovaných. Středoškolsky vzdělané učitelce prvouky ve 2. ročníku odborná kvalifikace chybí. Ve třídách se vzdělávacím programem s rozšířenou výukou tělesné výchovy je *tělesná výchova* zajišťována kvalifikovaným učitelem a dvěma trenéry s licenci „A“.

Ředitel školy je ve funkci od srpna 2003. Má zpracovanou dlouhodobou koncepci rozvoje školy, ze které vyplývá, že prioritou následujících let je vybavení počítačovou technikou, vzdělávání pedagogických pracovníků a příprava školního vzdělávacího programu. Z tohoto základního dokumentu vychází *Rámcový plán úkolů pro školní rok 2004/2005*. Ten je rozpracován do pravidelných měsíčních plánů činnosti. Ředitel některé materiály a dokumenty převzal po své předchůdkyni, některé přepracoval a s některými není spokojen a ty ještě čekají na finální dopracování. Tak nebyl předložen organizační ani provozní řád, pouze organizační struktura vedení školy. Z ní vyplývá, že vedení spolu s ředitelem tvoří dvě zástupkyně. Jejich pracovní náplně a kompetence jsou ústně domluveny, avšak nejsou nikde zaznamenány. Pro zajištění běžného provozu a *předávání informací* jsou pravidelně svolávány provozní porady; k dalšímu předávání informací slouží především osobní kontakt,

popřípadě telefonický kontakt a nástěnky ve sborovně. Poradním orgánem ředitele je *pedagogická rada*, která se schází pětkrát ročně. Ze zápisů je patrný přehled projednaných organizačních a prospěchových otázek, méně zřetelný je například dopad četné hospitační činnosti vedení. Ve škole jsou ustanovena *metodická sdružení*, která se zvláště na druhém stupni scházejí většinou nepravidelně, učitelé dávají přednost neformálním vzájemným jednáním. Metodická sdružení prvního stupně vyvíjejí pravidelnou činnost, při níž jsou řešeny nejen aktuální organizační záležitosti, ale zejména dlouhodobé plánování učiva, zajišťování materiálního zázemí i oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Začínajícím nebo nekvalifikovaným vyučujícím je přidělen vedoucí učitel, je u nich pravidelně hospitováno. Nekvalifikovaní jsou systematicky vedeni k zahájení potřebného vysokoškolského studia.

Kontrolní činnost vedení není nikde kodifikována, nepostrádá však koordinaci. V uplynulém školním roku hospitoval ředitel školy celkem ve 43 hodinách a obě zástupkyně celkem v 97 (74 na prvním a 23 na druhém stupni). Z hospitací jsou vedeny zápisy, ke kterým se mohou vyučující vyjádřit. Toto vysoké množství hospitací se však dostatečně neprojevuje v zadaných úkolech a následné kontrole, poskytuje však řediteli dokonalý přehled o kvalitě pedagogického sboru. Kontrola povinné školní dokumentace postrádá důslednost a vyvozování následných úkolů (nevypovídající zápisy v třídních knihách).

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno na hlavní koncepční priority – počítačovou gramotnost a tvorbu školních vzdělávacích programů. Ředitel stanovil jasná hodnotící kritéria, se kterými všechny zaměstnance seznámil, jsou součástí vnitřního platového předpisu.

Personální podmínky umožňují realizovat zvolené vzdělávací programy a celkově jsou průměrné.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova školy se nachází v severní části města ve velkém sídlištním komplexu, sousedí s přibližně stejně velkou a architektonicky podobnou základní školou, s níž sdílí školní jídelnu. Výuka zde byla zahájena v roce 1978. Součástí školy jsou dvě tělocvičny a venkovní sportovní areál. Kapacitou i prostorovým členěním odpovídají prostory školní budovy požadavkům pro realizaci zvolených vzdělávacích programů.

Kromě kmenových učeben jsou v hlavní budově zřízeny odborné pracovny, jejichž skladba kopíruje skladbu vzdělávacího programu. Estetická úroveň školy jako celku je dobrá, jednotlivé prostory se v tomto ohledu výrazně liší. Učebny na prvním stupni jsou didakticky a esteticky jednoznačně podnětnější. Nové vedení školy tuto skutečnost prostřednictvím kontrolní činnosti registruje a připravuje soubor opatření ke zlepšení i efektivnímu využívání materiálních podmínek na druhém stupni.

Vybavení žáků učebnicemi je standardní, ve sledovaných hodinách s nimi učitelé i žáci pracovali.

Z materiálně-technického zázemí školy využívá širší veřejnost vnitřní i venkovní prostory pro tělovýchovu a sport.

Výuka *českého jazyka* probíhala výhradně v kmenových učebnách, tematicky orientovanou učebnu škola nemá, odborná učebna výpočetní techniky nebyla při výuce využita. V kabinetu českého jazyka jsou evidovány audio a video nosiče, gramofonové desky, diafilmy, základní jazykové a literární příručky, slovníky a několik nástěnných transparentů s mluvnickým učivem. Ve školní knihovně je beletrie využitelná pro mimoškolní četbu (obvykle v několika sadách), žáci si ji mohou půjčovat prostřednictvím vyučujících. Odbornou literaturu mají učitelé obou stupňů v kabinetech.

Na druhém stupni se v některých hodinách vyučuje v *matematické* učebně opatřené modely těles a nástěnnými obrazy vzorců a matematických vztahů. Pomůcky, které škola využívá, jsou vesměs staršího data pořízení (modely těles, sítě těles, matematická cvičení, stavebnice racionální čísla, velké množství matematických sbírek a jiné). K dispozici jsou i kalkulátory pro výuku goniometrických funkcí. Škola k výuce systematicky nevyužívá počítačovou učebnu, případně výukové programy.

Pro výuku *cizích jazyků* existuje ve škole celá řada didaktických pomůcek, slovníků, map, encyklopedií a knih. V počítačové učebně je výukový program TeraSoft, škola vlastní zvukové i obrazové nahrávky. Žákům jsou k dispozici v dostatečném množství jazykové slovníky. Praktické využití uvedených pomůcek bylo v době konání inspekce malé.

Předměty *prvouka a přírodověda* jsou vyučovány v kmenových učebnách jednotlivých tříd, využívána je rovněž pracovna s instalovanou audiovizuální technikou. Expozicí pomůcek, aktuální výzdobou i celkovou upraveností (včetně vybavení moderním žákovským nábytkem a relaxačními koberci) skýtají učebny prvního stupně výrazně podnětější prostředí k výuce. Výuka *přírodopisu* na druhém stupni probíhá ve standardně a účelně zařízené odborné pracovně. Kabinet navazující na učebnu soustřeďuje – podobně jako dva kabinety prvního stupně – systematicky a přehledně rozříděnou část pomůckového inventáře. Jeho kontinuální doplňování a aktualizace probíhají společně s obnovou fondu učebnic podle požadavků vyučujících sumarizovaných v metodických orgánech a v závislosti na finančních možnostech školy. V několika třídách prvního stupně je umístěn vždy jeden starší počítač k možnému využití výukových programů. Všichni vyučující mají k dispozici audiotechniku. Školní videotéka obsahuje dostatečný počet naučných pořadů k výuce jmenovaných předmětů. Dataprojektor nebo např. videomikroskop v inventáři školy dosud nejsou. Prostřednictvím tematicky zaměřených nástěnek k aktuální výuce či výstavek projektových prací žáků jsou vhodně využity i nevýukové prostory školy.

Pro výuku *tělesné výchovy* škola využívá dvě prostorné tělocvičny vybavené dostatečným množstvím náčiní, náradí, míčů a dalších pomůcek. Společně se sousední školou je možno využívat travnaté hřiště s novou umělou atletickou dráhou, venkovní víceúčelové hřiště s umělým povrchem a antukové volejbalové kurty v areálu školy. Pro výuku tělesné výchovy tříd s rozšířenou výukou je využíván nedaleký areál fotbalového oddílu FK Mladá Boleslav (v zimním období hlavně hřiště vybavené umělou trávou třetí generace).

Materiálně-technické podmínky vzdělávání ve škole umožňují efektivně realizovat vyučované vzdělávací programy a celkově jsou průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Ve škole se ve 27 třídách vyučuje program Základní škola 16 847/96-2 ve znění pozdějších úprav a doplňků čj. 25 018/98-22, dále ve čtyřech třídách program Základní škola 29 738/96-22-50 s rozšířenou výukou tělesné výchovy a v jedné třídě program Základní škola 21 968/96-22 s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů.

Učební plány programů Základní škola a Základní škola s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů jsou sestaveny v souladu s platnými dokumenty.

V učebním plánu pro třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy je chybně rozložena povinná pětihodinová časová dotace pro výuku tělesné výchovy na tři hodiny tělesné výchovy a dvě hodiny sportovních her. Jeden předmět učebního plánu je tak vyučován a na vysvědčení klasifikován jako dva různé předměty.

Při realizaci vzdělávacího programu Základní škola s rozšířenou výukou tělesné výchovy škola překračuje stanovený maximální počet hodin odučených týdně v jednotlivých ročnících.

Povinná dokumentace, až na výjimky (nižší četnost zápisů učiva kurzu *Výchova ke zdraví*, opakující se zápisy v třídních knihách), zachycuje průkazně průběh a výsledky vzdělávání.

Organizace vyučování je dána *rozvrhem hodin* tříd a potažmo učitelů. Délky přestávek, podobně jako počet vyučovacích jednotek v jednom dni a v jednom sledu, jsou v souladu s příslušným právním předpisem. Sestavený rozvrh ne vždy respektuje psychohygienické zásady – např. zařazením třetí hodiny předmětu český jazyk v jednom dni na 7. vyučovací hodinu (navíc po hodině tělesné výchovy) ve třídě III. A nebo vyčleněním 5. a 6. hodin cizímu jazyku v 6. ročníku. *Školní řád* je ředitelem zpracován dle nového školského zákona a obsahuje předepsané náležitosti. Byl projednán v pedagogické radě, školskou radou dosud schválen nebyl, neboť tato ještě není ustanovena.

Základní údaje o škole jsou k dispozici na webových stránkách. Informace žákům i jejich zákonným zástupcům jsou poskytovány standardním způsobem. Kontakt s rodiči je taktéž udržován elektronickou poštou. Potřebná sdělení o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků či o všech školních i mimoškolních aktivitách obsahuje rovněž *Výroční zpráva*.

Výchovné poradenství je rozděleno mezi dvě výchovné poradkyně. K výkonu funkce mají obě předepsanou kvalifikaci. V době inspekce nebyla ve škole přítomna výchovná poradkyně pro druhý stupeň. Plán výchovného poradenství je pro oba stupně zpracován v písemné podobě. Pozornost je zaměřena hlavně na žáky se specifickými poruchami učení, na žáky s poruchami chování a na vycházející žáky. Škola nabízí program HYPO (hyperaktivní žáci) pro skupinu budoucích žáků prvního ročníku. Rovněž se podílí na zjišťování školní zralosti budoucích žáků. Výchovné poradkyně spolupracují s pedagogicko-psychologickou poradnou, úřadem práce, odborem péče o dítě a rodinu, Policií ČR. O každé třídě, o problémových žácích je vedena vyčerpávající dokumentace. Pro práci a styk s rodiči slouží kabinet. Je vybavený počítačem a pomůckami pro žáky.

Oblastí protidrogové prevence jsou pověřeny vedením školy tři pedagogické pracovnice, dvě na prvním a jedna na druhém stupni základní školy.

Výchovné poradenství splňuje daný účel vzhledem k žákům i rodičům.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyku na druhém stupni

Dlouhodobá příprava na výuku vychází ze zpracovaných tematických plánů, které jsou však (s výjimkou jedné učitelky) ještě rámcovější než učební osnovy a podrobnější informace o obsahu a rozsahu učiva neobsahují. Jejich plánovací funkce je značně omezená. U některých vyučujících zápisy o probraném učivu v třídních knihách nekopírují důsledně témata učebních osnov, část z nich je nekonkrétní a záznam průběhu vzdělávání je tím neprůkazný. Navštívené hodiny byly obsahově připraveny velmi dobře, metodicky a materiálně však většinou jen průměrně.

Materiálně se výuka předmětu opírala ve většině sledovaných hodin o práci se školní tabulí, učebnicemi nebo nakopírovanými texty. V některých třídách si žáci zdlouhavě zapisovali do sešitů informace běžně dostupné v učebnicích a jazykových příručkách. Učební pomůcky, např. obrazový materiál, nástěnné transparenty, knižní publikace s ilustracemi, jazykové a literární příručky a slovníky využívala většina vyučujících nedostatečně. Audiovizuální techniku využily jen dvě učitelky ve třech hodinách (zpětný projektor a radiomagnetofon). V žádné z hodin neměnili vyučující tradiční uspořádání školního nábytku, což zvláště ve

velkých učebnách nevytvářelo příznivý komunikační prostor. S Pravidly českého pravopisu pracovaly dvě učitelky ve třech hodinách, naopak v devíti hodinách s mluvnickým či slohovým učivem učebními osnovami požadované jazykové příručky a slovníky chyběly. Materiální podpora sledovaných vyučovacích hodin českého jazyka byla celkově průměrná.

Vedle tradičních metodických postupů s převažující verbální a frontální výukou zařazovali vyučující také metody skupinové či individuální práce a řízený rozhovor. Tyto metody se však u jednotlivých učitelů lišily různou mírou efektivit. Zvláště při skupinové práci docházelo k časové disproporci mezi dobou samostatné přípravy a dobou prezentace výsledků a jejich zhodnocení. Vyučující zabezpečili návaznost probíraného učiva i jeho věcně a odborně správnou prezentaci. Ve vyučování literatury měli žáci prostor pro interpretaci ukázek. Jejich komunikace byla sice většinou živelná, ale správně reagovala na řešený problém. V hodinách s jazykovým učivem bylo časté tradiční pojetí s verbálním výkladem a stereotypním frontálním procvičováním bez ohledu na rozdílnou úroveň znalostí žáků. V metodické struktuře několika vyučovacích jednotek v 8. a 9. ročníku byl negativně zřetelný rutinní přístup a vyučovací stereotyp učitelů. Naopak v několika třídách 6. a zvláště 7. ročníku bylo registrováno výrazné zastoupení rozmanitých aktivních činností žáků. Psychohygienické podmínky vyučování byly příznivé, žáci měli možnost relaxace. Závěrečnému shrnutí a zopakování učiva byl ve většině hodin vymezen nedostatečný časový prostor, navíc s nepřiměřeně vysokým podílem vyučujících. Ve většině vyučovacích jednotek byly zřetelné příliš ostré hranice mezi mluvnickým, slohovým a literárním učivem.

Vstupní motivace byla efektivní zejména v hodinách literární výchovy, v hodinách s jazykovým učivem byl oznámen program případně vzdělávací cíl, jeho propojení s praktickým uplatněním nebylo výrazné. Část žáků pak zvolená organizace vyučování nemotivovala, byli nepozorní a opakovali předchozí chyby.

Mezi vyučujícími a žáky převažovala pozitivní interakce. Pravidla vzájemného chování žáci dodržovali, prvky pasivní rezistence byly zřejmé u části žáků v nejvyšších ročnících. Cílený rozvoj komunikativních dovedností formou mluvních či stylizačních cvičení byl realizován pouze v jedné třetině sledovaných hodin.

K hodnocení znalostí žáků sloužily metody tradičního individuálního ústního nebo písemného zkoušení. Využity byly i prvky vzájemného hodnocení žáků. Zhodnocení jejich podílu na úspěšném či méně úspěšném splnění cíle vyučovací hodiny vyučující prováděli zřídka. Psaná podoba jazyka byla hodnocena mnohem častěji než podoba mluvená.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyku na druhém stupni byly průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni

Hodinové dotace stanovené realizovanými učebními plány jsou dodržovány, navíc byla posílena výuka v 8. a 9. ročníku o jednu hodinu týdně. Žáci 7. ročníku mají možnost navštěvovat volitelný předmět matematika a informatika v rozsahu dvou hodin týdně. Všichni žáci 7. ročníků dále absolvuji předmět cvičení z matematiky v rozsahu jedné hodiny za čtrnáct dní. Výuka matematiky je zajišťována celkem čtyřmi odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími. Celkem bylo sledováno dvanáct vyučovacích hodin.

Časově tematické plány mají vyučující zpracovány velmi obecně. Při přípravě na jednotlivé hodiny z nich vycházeli. Pracovali se snahou dodržet časové dotace a termíny plánované výuky. Sledované učivo bylo žákům předkládáno věcně a odborně správně.

Vzdělávání na druhém stupni se uskutečňuje většinou v nepodnětných kmenových třídách. Některé hodiny jsou však vyučovány ve třídě, která je vybaveností obrazovým materiálem, modely těles a zpětným projektorem k této výuce přizpůsobena. Vyučující využívali pomůcky z inventáře školy (modely těles), nakopírovaná matematická zadání, učebnice, sbírky úloh,

křídly a tabule. Jedna z učitelek při zadávání úloh využívala zpětnou projekci. Pro systematické využívání audiovizuálních pomůcek nejsou vytvořeny vhodné podmínky a většinou se neuskutečňuje. Zapojení počítačové učebny a výukových programů není též zavedeno. Nevýhodou výuky matematiky bylo malé využití audiovizuální techniky, vyučující většinou nemohli předkládanou látku promítat, ale byli nuceni ji diktovat nebo zapisovat na tabuli. Tím docházelo ke ztrátám času potřebného ke kontrole a dopomoci žákům.

Ve sledovaných hodinách byl uplatňován frontální způsob výuky s různou mírou adresné aktivizace a individuální kontroly žáků. V některých hodinách se vyučujícím dařilo aktivizovat celou třídu, žáci pracovali se zájmem a snahou, učitelé byli schopni třídu kontrolovat a případně individuálně dopomáhat. V jiných hodinách se objevily i tradiční nedostatky vyučovacího procesu, kdy vyučující pracoval pouze s žákem u tabule s minimální kontrolou zadané práce pro třídu, žáci měli možnost pasivně opisovat nebo části hodin přežívat.

Motivace žáků byla většinou založena na klasifikaci. V některých hodinách měli žáci možnost získávat pozitiva za včasné a správné řešení. Vnitřní diferenciací v zadávání úloh vzhledem k dispozicím žáků byla využívána ojediněle. Ve většině sledovaných hodin nedocházelo vlivem špatně rozvrženého vysvětlování učiva k včasnému závěrečnému shrnutí, zopakování látky a hodnocení hodiny. V několika případech tato činnost přecházela do přestávk.

Atmosféra v průběhu sledovaných hodin byla nekonfliktní, žáci respektovali vyučující, učitelé se snažili vytvářet pozitivní klima výuky. Vyučujícím se většinou nedařilo rozvíjet širokou komunikaci se žáky. Vyjadřování žáku se omezovalo na ojedinělé odpovědi holými větami. Učitelé mají jako podklad klasifikace dostatek známek, ta je přiměřená.

Analýzu výsledků ověřovacích písemných prací vyučující nezpracovávají. Pro žáky s vyšším zájmem o matematiku jsou zajišťovány tradiční soutěže jako například matematická olympiáda, Klokánek a jako nadstandard okresní dopisová soutěž.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni byly průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v cizích jazycích

Ve škole jsou vyučovány anglický a německý jazyk. Výuku těchto předmětů zajišťuje celkem 14 vyučujících (11 anglický a 4 německý jazyk), z tohoto počtu jedna učí předměty oba. Šest učitelů angličtiny a jedna němčiny učí pouze jedinou třídu a mají tak jen tříhodinový úvazek, další úvazky se pohybují do 23 hodin týdně. V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem ve 20 hodinách, u vyučujících s vyššími úvazky opakovaně. Personální zajištění výuky je po odborné stránce nevyhovující, neboť požadovanou kvalifikaci má pouze jediná učitelka. Deset vyučujících má vysokoškolské vzdělání jiného zaměření, tři jsou nekvalifikovaní. Po stránce odborné byly zaznamenány drobné mluvnické, překladové a výslovnostní chyby, které však zásadním způsobem negativně neovlivnily průběh výuky.

Plánování a příprava zhlédnutých hodin byla zaměřena převážně na obsah samotné výuky a mnohem méně již na formy, kterých učitelé použili. Vyučující pečlivě volili cíle hodin; ty byly přiměřené a učivo navazovalo na předchozí hodiny. V oblasti materiální nedošlo od poslední inspekce k zásadnímu zlepšení. Hodiny probíhaly v mnoha kmenových třídách, z nichž pouze dvě jsou specializovány na výuku cizích jazyků. Jejich prostředí je motivující, pomůcky v nich jsou snadno dosažitelné. Ostatní třídy byly rozdílné úrovně: od velmi podnětných tříd prvního stupně po takřka holé učebny devátých ročníků. Společná jim byla mizivá motivace pro učení se cizím jazykům. Z didaktických pomůcek byl v šesti hodinách angličtiny a třech němčiny použit magnetofon a při jedné hodině angličtiny pracoval vyučující se zpětným projektorem. Žádné další didaktické pomůcky, které škola vlastní, použity nebyly. Z ostatních pomůcek byly ve dvou hodinách německého jazyka použity nástěnná a žakovské mapy a prakticky ve všech lekcích druhého stupně byly žákům k dispozici slovníky. Cíleně

byly použity celkem šestkrát. Názornost výuky byla podstatně nižší, než jakou podmínky umožňují. Zvolené učebnicové řady zajišťují návaznost učiva, často byly doplňovány namnoženými materiály.

V hodinách angličtiny převažoval frontální styl výuky, ve třech hodinách němčiny pracovali žáci ve dvojicích a ve dvou angličtiny ve skupinách. Diferenciace úkolů se objevila pouze v jedné hodině němčiny, ve všech ostatních všichni žáci plnili vždy všechny zadané úkoly. Učitelé usilovali o pevný rámec hodin, o čemž svědčí celkem 11 hodin s úvodem, ve kterém se žáci dověděli, co je cílem hodiny a jejich úkolem. Osm hodin končilo shrnujícím závěrem, z toho pět zahrnovalo i závěrečné zhodnocení provedených úkolů. Tempo hodin bylo většinou přiměřené, tři lekce angličtiny byly velmi zdlouhavé, neboť učitelé se soustředili pouze na jediný mluvnický jev, kterému věnovali celou hodinu. Navíc v několika hodinách vedla snaha o spád výuky učitele k tomu, že odvedli maximum práce za žáky. Opravě výslovnosti se vyučující věnovali okrajově, spelování použili ve dvakrát. Na prvním stupni a v jedné hodině angličtiny a jedné němčiny v devátém ročníku vyučující využili jazykové soutěže a hry. V průběhu hospitací bylo zaznamenáno několik metodických chyb jako poslech magnetofonu bez jakéhokoli úkolu, zadání úkolů bez zpětné vazby porozumění požadovanému (neplatí pro německý jazyk), řešení úkolů učitelem bez práce žáků, přečtení písemného diktátu bez jeho zápisu. Prakticky všechny zhlédnuté hodiny byly opakovací a procvičovací, výklad nové mluvnice zaznamenán nebyl.

Motivace patřila spolu s hodnocením k nejhorším oblastem výuky cizích jazyků. Hodiny postrádaly úvodní „vtážení“ žáků do dané problematiky, aktualizace učiva se objevila pouze dvakrát. V jedné hodině na prvním stupni motivovala vyučující žáky odměnou, motivaci známkou využili učitelé celkem třikrát. Pochvala žáka za provedený výkon se objevila jen v jedné lekci němčiny.

Naopak oblast interakce a komunikace učitelů a žáků byla oblastí hodnocenou nejlépe. Učitelé (zvláště na prvním stupni) žáky velmi dobře znají. Vzájemný vztah byl přátelský, žáci se nebáli na cokoli zeptat, učitelé jim v rámci možností odpovídali. Daná pravidla byla vzájemně respektována.

Hodnocení žáků vykazovalo nedostatky. Kromě tří hodin angličtiny postrádala výuka hodnocení – třeba i negativní – žákovské úspěšnosti a hlavně závěry jednotlivých provedených úkolů. Často se tak stalo, že vyučující pokračovali dalším cvičením, což někteří žáci vůbec neregistrovali. Minimálně byl oceňován žákovský pokrok. Klasifikace byla zaznamenána celkem v devíti hodinách, ale z toho ve čtyřech byl její výsledek spolužákům prakticky utajen. V těchto případech chybělo jakékoli zdůvodnění daných známek.

Největším kladem výuky cizích jazyků byl vztah učitelů k žákům a svědomitá příprava na jednotlivé hodiny. Největším záparem byla absence zhodnocení provedených úkolů a malá motivace žáků. Klady a záporny byly přibližně v rovnováze.

Průběh a výsledky vzdělávání v cizích jazycích byly průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů prvouka, přírodověda a přírodopis

Výuka byla sledována u 15 pedagogů. Vyučující předkládali učivo věcně a odborně správně, jen ojediněle se vyskytly drobné nepřesnosti v terminologii.

Časově tematické plány, účelně zpracovány ročníkově s participací zainteresovaných vyučujících, tvoří výčet okruhů učiva s vhodným začleněním metodických pokynů MŠMT, kurzu *Výchova ke zdraví* i laboratorních prací. Korespondují s učebními osnovami a jsou učiteli dodržovány. Svědomitá a pečlivá bezprostřední příprava pedagogů se příznivě

projevila v konkrétním naplňování stanovených cílů i v převážně účelné organizaci výuky. Přímá návaznost předkládaného učiva byla ve všech navštívených hodinách zajištěna.

Upravenost a nápaditá aktuální výzdoba kmenových tříd prvního stupně i odborné pracovní přírodopisu výrazným způsobem podněcují vnímavost žáků a podporují jejich seberealizaci. Škálou zařazených pomůcek - včetně v jedné čtvrtině navštívených hodin efektivně uplatněných videosekvencí, výukového programu či audionahrávky - vyučující žáky většinou vhodně a promyšleně stimulovali a docilovali žádoucí názornost výuky.

Učiteli zvolené vnitřní členění hodin, s účelným propojením (vyjma dvou hodin) dílčích činností, poskytovalo žákům dostatečný prostor k procvičení i aktivnímu osvojení učiva. Frontální metodu, zařazovanou mj. při kontrolách správnosti vypracování zadaných úkolů, účinně doplňovaly zařazované skupinové či individuální formy práce s výraznější aktivizací žáků. Ti na základě zjišťování, vyhledávání a porovnávání sami či s menší dopomocí vyučujících formulovali závěry. Při výkladu nové látky vyučující často využili mezipředmětové vztahy a místní podmínky, učivo bylo prezentováno v širších souvislostech. Psychohygienu výuky učitelé většinou dodržovali, absence relaxačních prvků, mírný přesah výuky do přestávky nebo nevyváženost rolí učitele patřily spíše k ojedinělým jevům.

Učitelé získávali zájem žáků o předmět zařazením účinných forem vstupní motivace, při nichž mj. vhodně využívali celého prostoru učebny včetně koberce. Adresnými pochvalami, vyhodnocováním dílčích činností (i dlouhodobě mezi skupinami), hravými a soutěživými prvky i využitím zkušeností žáků a aktualizací výuky udržovali jejich zájem také v průběhu vyučovací jednotky. Problémové vyučování či efektivní využití práce s chybou se jako další motivační stimul vyskytly v menším počtu hodin.

Partnerský vztah a vzájemný respekt pedagogů a žáků, z velké části pak i důsledné dodržování dohodnutých komunikačních a interakčních pravidel včetně možnosti žáků se k čemukoliv vyjádřit a vznést dotaz, byly průvodním jevem navštívené výuky na obou stupních. Projev učitelů byl kultivovaný, jejich pokyny a instruktaže stručné a jednoznačné. Žáci dostávali prostor k souvislejšímu projevu, k debatám uvnitř skupin. Pouze ve dvou hodinách byla registrována občasná dominance vyučujících, v jedné mírná nekázeň žáků.

Ověřování vědomostí žáků probíhalo písemnou i ústní formou. Vyučující sdělovali a zdůvodňovali klasifikaci, upřednostňovali pozitivní hodnocení. Četnost známek v žákovských knížkách byla vzhledem k termínu kontroly dostatečná. Některé údaje o obsahu učiva byly nekonkrétní, nesprávně byla používána i klasifikace s mezistupněm. Ve většině sledovaných hodin provedli učitelé stručné závěrečné zhodnocení práce žáků, dvakrát bylo využito i sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledované skupině předmětů byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově ve sportovních třídách se zaměřením na kopanou

Třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy jsou ustanoveny ve spolupráci s oddílem kopané FK Mladá Boleslav. Většina žáků těchto tříd jsou zároveň hráči družstev uvedeného klubu. Podle získaných údajů v době inspekce do sportovních tříd docházel 71 žák a v klubu trénovalo a hrálo 48 žáků. Z různých důvodů (výkonnost, nemoc, zranění atd.) dochází v průběhu školního roku, respektive školní docházky, k jejich fluktuaci. V některých případech žák výběrové třídy není hráčem klubu. Žákovská družstva v současné době hrají v nejvyšších soutěžích.

Výuka je zajišťována plně kvalifikovaným učitelem tělesné výchovy v rozsahu tří hodin týdně u každé třídy, trenérem s kvalifikací licence „A“ pro třídu VII. a IX. a trenérem s kvalifikací

licence „A“ pro třídu VI. a VIII. v rozsahu dvou hodin týdně pro každou třídu. Celkem bylo sledováno dvanáct vyučovacích hodin.

Trenéři ve výuce vycházejí a navazují na dlouhodobé tréninkové plány jednotlivých žákovských družstev kopané, v rámci hodin tělesné výchovy plní týdenní (měsíční, roční) plány tréninkového procesu. Učitel v rámci své části výuky plní tematický plán vycházející z osnov pro výuku tělesné výchovy na základní škole. Mezi trenéry a učitelem dochází ke každotýdennímu styku a vzájemné verbální spolupráci. Tato spolupráce však není ošetřena žádným písemným dokumentem (plánem), ze kterého by byla patrna návaznost a dlouhodobě plánovaná činnost, respektive propracované působení na formování sportovně nadaného žáka. Důsledkem nižší úrovně plánování je například skutečnost, že v zápisech v třídní knize třídy IX. C se z dosud odučených 69 hodin v letošním školním roce 13 krát objevuje výuka stolního tenisu. V rámci výuky není zařazena a ani plánována žádná regenerační či rehabilitační činnost (plavání, vířivky apod.).

Sledované hodiny tělesné výchovy vedené kmenovým učitelem a trenéry měly všechny atributy kvalitní výuky. V úvodní části bylo zařazováno rozcvičení a rozehřátí s využitím strečinku, následovala nácviková část s vhodným metodickým vedením, ukázky správně provedeného pohybu, herní činnosti jednotlivce nebo herních kombinací, oprava chyb, podporovaná množstvím tréninkových pomůcek. Ve dvouhodinových vedených trenéry byla zařazována řízená hra, vedená vždy s určitým záměrem. V závěru docházelo ke zklidnění, vyklusání nebo protažení a zhodnocení výuky.

Mezi učitelem, trenéry a žáky je navozena přátelská atmosféra, komunikace probíhá na úrovni vzájemné důvěry a respektu. Žáci pracovali se snahou naučit se.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově ve sportovních třídách se zaměřením na kopanou byly vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání ověřují učitelé nejčastěji formou ústního nebo písemného přezkušování. Vnitřní evaluační nástroje škola zatím nevyužívá, z vnějších nástrojů využívá komerční testy. Výsledky za předchozí školní rok jsou uvedeny ve výroční zprávě, jejich systematické zpracování resp. opatření pro následující období nebylo k dispozici.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Celkově bylo hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech český jazyk a matematika na druhém stupni, cizí jazyky, prvouka, přírodověda, přírodopis a tělesná výchova ve sportovních třídách se zaměřením na kopanou průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina*, vydalo Statutární město Mladá Boleslav dne 30. prosince 2002 bez čj.
2. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*, vydalo MŠMT ČR dne 24. dubna 2003 pod čj. 18 400/03-21
3. Souhlas s úpravou režimu vyučovacích dnů, vydalo MŠMT ČR dne 9. října 2001 pod čj. 26 548/2001-22
4. Třídní knihy ze školního roku 2003/2004 a 2004/2005
5. Třídní výkazy ve školním roce 2004/2005
6. Zápisy z pedagogických rad
7. Časově tematické plány sledovaných předmětů ve školním roce 2004/2005
8. Měsíční plány činnosti ZŠ Mladá Boleslav, Václavkova 1082

9. *Rámcový plán úkolů pro školní rok 2004/2005* z 1. září 2004, vypracovaný ředitelem školy bez čj.
10. *Výroční zpráva školní rok 2003/2004*, ZŠ Mladá Boleslav, Václavkova 1082
11. *Klasifikační řád školy ZŠ Mladá Boleslav*, Václavkova 1082 z 21. ledna 2003 pod čj. 2003/16
12. *Klasifikační řád školy (dodatek číslo 1)* ZŠ Mladá Boleslav, Václavkova 1082 z 2. ledna 2004 pod čj. 2004/01
13. *Rozhodnutí o zřízení třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů* z 2. března 2004 pod čj. 413/2004
14. Protokoly o komisionálních zkouškách z 26. – 27. října 2004
15. Školní řád ZŠ Mladá Boleslav, Václavkova 1082
16. Aktuální rozvrh hodin ZŠ Mladá Boleslav, Václavkova 1082
17. *Plán minimální prevence rizika patologických jevů* pro 1. stupeň ze dne 23. října 2004
18. Plán kurzu Výchova ke zdraví pro 4. ročník
19. Výchovné poradenství pro 1. stupeň – školní rok 2004/2005
20. Výchovné poradenství pro 2. stupeň – školní rok 2004/2005

ZÁVĚR

Personální podmínky základní školy se zlepšují jen velmi zvolna. Škola dlouhodobě postrádá kvalifikované učitele cizích jazyků. V této skupině vyučujících je také za posledních pět let největší obměna pracovníků. Organizace školy, vedení zaměstnanců a jejich hodnocení je na dobré úrovni, potřebuje vyladění a kodifikaci úkolů, kompetencí a rolí vedených dosud pouze v ústní podobě.

Materiálně-technické zabezpečení výuky umožňuje realizovat vzdělávací a výchovnou činnost ve škole na dobré úrovni. Prostorové podmínky jsou vyhovující, zabezpečení a prostory pro výuku tělesné výchovy, kopané a sportovních aktivit jsou vynikající. Inventář školních pomůcek je dostatečný a odpovídá potřebám žáků. Tomu však neodpovídá vybavení počítačovou technikou. Využití stávajících didaktických pomůcek bylo slabé stejně jako kontrola této oblasti vedením školy.

Úroveň výuky ve sledovaných předmětech byla vynikající až dobrá. Rozdílnou úroveň měla výuka na prvním a na druhém stupni. Formy výuky na prvním stupni byly volnější, hravější a žáky podstatně více motivovaly k učení. Na druhém stupni jednoznačně převládla frontální výuka, motivace a hodnocení byly často opomíjeny.

Porovnání výsledků školy s poslední proběhlou inspekcí z března 2000 by bylo neobjektivní, neboť od té doby došlo k zásadní změně – k výměně ředitele školy. Ten je ve funkci krátkou dobu a řada úkolů stojí ještě před ním.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek, v. r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Černý	J. Černý, v. r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Chrpa	J. Chrpa, v. r.
Člen týmu	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl, v. r.
Členka týmu	Mgr. Dana Sedláčková	D. Sedláčková, v. r.

V Nymburku dne 18. dubna 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Komenského 1254, 288 01 Nymburk. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 22. dubna 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jan Novotný

J. Novotný, v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	10. 5. 2005	c6-1031/05-2031
Školská rada	--	--

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.

Základní škola
Mgr. Jan Novotný, ředitel
Václavkova 1082
Mladá Boleslav
2 9 3 0 1

VÁŠ DOPIS ZN./ZE DNE

NAŠE ZNAČKA
c6-1030/05-2031

VYŘIZUJE/TELEFON
Drábek/325 514 654

NYMBURK
10. květen 2005

Stanovení lhůty k přijetí opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a lhůty pro podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků

Vážený pane,

ve dnech 17. – 23. března 2005 provedla Česká školní inspekce v Základní škole Mladá Boleslav, Václavkova 1082 (dále jen „škola, popř. školské zařízení“) inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b), c), d) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Při této inspekční činnosti byly zjištěny následující nedostatky:

1. porušení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů tím, že nebyla formálně dodržena časová dotace předmětu tělesná výchova (byly vyučovány tři hodiny tělesné výchovy a dvě hodiny volitelného předmětu sportovní hry), dále došlo k překročení celkové týdenní časové dotace hodin pro jednotlivé třídy;
2. porušení ustanovení § 2, odst. 6 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů a § 8 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů tím, že škola chybně označuje jednotlivé třídy, což je uvedeno i v třídních knihách a třídních výkazech;
3. nejsou aktualizovány klasifikační, organizační a provozní řady školy.

V souladu s ustanovením § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, **stanovují lhůtu 30 dnů k přijetí opatření k odstranění všech výše uvedených nedostatků.**

0

IV souladu s ustanovením § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů **stanovují lhůtu pro podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků do 30. června 2005.**

2Písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků zašlete na adresu:

3Česká školní inspekce, Komenského 1254, 288 01 Nymburk.

Současně Vás upozorňuji na ustanovení § 176 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., podle něhož fyzická osoba odpovědná za přijetí nebo splnění opatření k odstranění nedostatků se dopustí přestupku tím, že ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí tato opatření nepřijme nebo je nesplní.

S pozdravem

Mgr. Petr Drábek

.....
vedoucí inspekčního (kontrolního) týmu